

Maquillar o operar?

Una vegada tancat el termini de la comissió constitucional per presentar esmenes a la reforma de l'Estatut valencià, el pacte PP-PSOE no afluixa. Tenen futur, les propostes? Hem parlat amb tots els protagonistes.

1. Quantes esmenes s'hi han presentat?

En total, 155. De segur que s'aprovaran les 16 pactades entre PSOE i PP –sobre-

tot tècniques, però n'hi ha d'importants: el dret civil foral valencià es recupera “a l'empara de la Constitució”, sense esmentar el Decret de Nova Planta; la creació de jutjats es farà “d'acord amb la llei orgànica del poder judicial”; i el dret a l'aigua no podrà depassar “la legislació estatal”, cosa que amenaçaria l'Ebre si es recuperara el transvasament a la llei del PHN.

ERC n'ha presentat 70: des de l'especificació de “llengua catalana”, el requisit lingüístic i el laïcisme en l'educació, fins a un finançament com el que demana Catalunya, suprimir les diputacions i un referèndum per a aquesta reforma.

El BNG s'ha fet càrrec de les peticions del Bloc Nacionalista Valencià. N'ha signat 31, entre les quals hi ha la reducció al 3% per accedir a les Corts.

Dues menys, 29, porten el segell d'Esquerra Verda –grup que aplega Esquerra Unida i Iniciativa–. La substitució de

Comunitat Valenciana per País Valencià o la senyera històrica com a bandera oficial són algunes de les seues demandes.

CiU, només 4: tres de referides a la unitat de la llengua i una altra per abaixar la tanca del 5 al 3%. El PNB, 3: vol suprimir la “clàusula Camps” i matisar el dret civil valencià. La Chunta Aragonesista, una, per blindar l'Ebre.

A més, excepte el PP i PSOE, tots els grups avalen una esmena perquè “l'idioma valencià” es quede en “valencià”.

2. Hi ha marge de maniobra?

Depèn del PSOE, que té un pacte tàcit amb el PP. Per a Antoni Such, home clau dels socialistes en la reforma, “Camps ha de ser conscient que val la pena fer alguna modificació per ampliar el consens”. Si aquests canvis, com desitgen ERC, EU i Bloc, són la tanca del 5%, l'eliminació del terme “idioma” i la inclusió d'una definició mínima de la llengua, el PP dirà que no. Ens ho avançà Serafín Castellano, l'*anima mater* del PP en aquest procés: “Des del principi vam proposar-nos de no tocar el títol I. És innegociable, no entrarem en aquest

joc.” Sobre la llengua, especifica: “Les senyes d'identitat dels valencians són dels valencians, no consentirem ingerències de ningú, ni una coma”, en una clara referència a ERC. “Hem fet moltes concessions, i el PSPV-PSOE n'ha fet moltes també, seria frívol canviar ara qüestions substancials.” El PP no accepta ni la definició de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, creada sota el mandat dels populars i que és el mínim que demanen la resta de grups. “No acceptar aquesta definició en ares d'un consens més ampli seria un acte de miopia política”, apunta Such sobre Camps. Respecte al terme “idioma”, no el veu malament, “però se n'ha abusat un gra mas-

sa, no sé ben bé per què”. Es pot mutar el 5%? Such explica que “el PP està tancat en banda, però esperem que a Madrid això es pugui canviar; ara bé, Esquerra Unida també ha de fer passos avant”.

3. Com s'abstindria ERC?

El diputat d'ERC al Congrés dels Diputats Agustí Cerdà traça les línies bàsiques que haurà de complir la reforma perquè aquesta compte amb l'abstenció del seu grup: clara referència a la unitat de la llengua, requisit lingüístic, rebaixa del llistó electoral al 3% i el reconeixement

ment legal de l'expressió País Valencià i del penó de la conquesta. “No podem passar-nos vint anys més als tribunals per la qüestió lingüística i condemnar tota la gent que està treballant per la normalització del valencià”, opina. El text que es negocia li sembla “l'instrument d'assimilació a Castella més contundent des del Decret de Nova Planta”. Cerdà, al capdavant, és pessimista: “Cal jubilar la transició, i a hores d'ara PP i PSOE justament són això: transició.”

4. I Esquerra Unida, com s'abstindria?

A la diputada per València al Congrés, Isaura Navarro, li fa “por” l'oberturisme que preconitza el PSOE: “Juguen a fer veure que ho estan intentant, que tenen bones intencions, però la seua visió de la política és bipartidista i antidemocràtica. No representa ni els propis votants, perquè aquest Estatut renuncia a una gran part de les coses que caracteritzen el seu partit. És l'Estatut del PP, que no creu en les autonomies.” Per abstenir-se –votar a favor li sembla una quimera–, caldria no sols rebaixar el fatídic 5%

sinó sobretot que quede especificada la unitat de la llengua, “és absolutament important”. Navarro argumenta que una abstenció “significa que et reconeixes mínimament en el text, però que canvie només una qüestió no farà variar el nostre parer”.

5. Què cal canviar, segons el Bloc?

Molts aspectes, però el seu secretari general, Enric Morera, en destaca tres: “quant a la llengua, reconèixer la unitat –basant-se en el consens que va fer nàixer l’Acadèmia, un acord bàsic i que ha servit perquè aquesta reconega la doble denominació català-valencià– i eliminar totes les referències a ‘idioma valencià’ i ‘llengua valenciana’; suprimir el 5% per accedir a les Corts valencianes, i una mínima referència al model de finançament, el gran repte que tenim.” Amb aquestes alteracions, el Bloc seria partidari d’abstenir-se, al ple del Con-

grés que ha de validar la reforma. Tot i que tenen contacte fluid amb CiU, la posició dels nacionalistes la defensa el BNG. Morera recorda que “hi ha majoria suficient al Parlament espanyol perquè el PSOE accepte esmenes de la resta de grups. Preguntat sobre si aquestes hipotètiques modificacions farien que el PP votara en contra el projecte de reforma a les Corts valencianes, el líder del Bloc suggereix que “seria un compromís per al PP, perquè els zaplanistes voldrien rebutjar-lo, i els campsisistes, no”. El ben cert és que pocs ciutadans entendrien que per incloure la definició de la llengua de l’AVL i rebaixar el llistat al 3% el PP malbarataria la reforma.

6. Per què el Bloc s’encomana al BNG?

Tot i ser bons amics, sobta que siguen els nacionalistes gallecs els que defensen els posicionaments del Bloc. Es podria tractar d’una barreja d’estratègia política i d’oportunitat. Els nacionalistes valencians miren de fer nítida la seua imatge de partit progressista i divergir

d’aquella línia que els conduïa cap a una mena de Convergència a la valenciana. Per una altra banda, ERC, que mitjançant Agustí Cerdà ja ha construït ponts per a un treball en comú des del present, seria un rival directe en les urnes. Morera subratlla que “el nostre soci a Catalunya, CiU, entén que les ingerències a l’Estatut català són inoportunes, i de la mateixa manera ells no volen interferir en allò que han decidit les Corts valencianes, més enllà de les dues qüestions supraestatutàries: la unitat de la llengua i un aspecte de democràcia bàsica com és la tanca del 5%”. Sobre l’oferiment d’ERC per treballar colze a colze des d’aquest moment, Morera pensa que “no és oportú preveure una ingerència d’ERC, no hem de donar ales a la demagògia del PP al País Valencià; a més, l’Estatut català considera que Catalunya és una nació, i nosaltres, com a nacionalistes, considerem que el País Valencià n’és una altra, motiu pel qual tampoc no és oportuna aquesta fórmula”.

7. Què votarà finalment CiU?

La “no-ingerència” en els afers valencians que caracteritza CiU s’exemplifica en el fet que, a l’hora de signar l’esmena conjunta que els grups minoritaris havien consensuat, CiU va ser l’últim a donar el seu vistiplau. Van assegurar-se que no quedara cap formació despenjada. Jordi Xuclà, diputat al Congrés, diu que “hi ha certes possibilitats de retocar el tema de la llengua; volem que es reconeguen les Normes de Castelló. Hem traslladat a la direcció del grup socialista què significaria el manteniment de l’actual redacció”. Sobre el 5%, Xuclà recorda que “si s’aplicara a les

Corts espanyoles, només hi cabrien PSOE i PP”. A la fi, bé podrien acatar allò que els diguera el Bloc, bé podrien ampliar el consens que vol el PSOE. Més encara tenint en compte que en paral·lel es negocia l’Estatut català.

8. La societat civil s’ha mobilitzat?

D’una banda hi ha hagut manifestacions de protesta de la plataforma Compromís per l’Estatut, que aixopluga partits polítics, sindicats, Escola Valenciana i altres entitats cíviques. La setmana passada, a més, l’actual president de Valencians pel Canvi –grup d’intel·lectuals nascut el 1999 que vol “regenerar la vida política i afavorir totes les formes de contacte i d’unitat entre les forces progressistes valencianes”–, Francesc de Paula

Burguera, va lliurar al delegat del Govern al País Valencià, Antoni Bernabé –“l’ha rebuda amb simpatia, l’ha trobada adient”, diu Burguera–, una carta signada per un centenar de personalitats del país en què s’adrecen al president del Govern espanyol, José Luis Rodríguez Zapatero, perquè entenga la necessitat de modificar, com a mínim, tres aspectes bàsics: la “no-criminalització” de l’expressió País Valencià, la rebaixa de “l’excloent” tanca del 5% i l’especificació de la unitat del català, a més d’alertar sobre l’ús i abús de la forma “idioma valencià”, una “involució [...] que a la llarga pot traduir-se en un augment de la crispació social”. Burguera recorda que la setmana passada “Zapatero va referir-se novament [la primera va ser en el debat de presa en consideració, a pregunta d’aquest setmanari] a la seua predisposició d’abaixar el 5%”

9. Com ho viuen, els grans partits?

Si quedava cap dubte sobre la incomoditat que aquest debat genera a Eduardo Zaplana, la sessió de presa en consideració del text al Congrés –el passat 20 de setembre– va esvaïr-les de ple: l’exministre no va aplaudir l’acceptació, del text, mentre al seu voltant els diputats

del PP se'n feien un fart, una demostració a la resta de reformes de quina és la via que cal seguir. Federico Trillo, membre designat pel PP per defensar l'Estatut a la comissió constitucional, s'ha limitat a fer els retocs necessaris perquè passe sense soroll el sedàs de la Constitució. Al PSOE, Ciprià Ciscar —que defensa els interessos del grup en aquest tema—, segons comenten fonts consultades per aquest setmanari, està sorprès de l'olor que desprèn la reforma quant al tema de la llengua pròpia. La reiteració de la paraula "idioma" l'incomoda. Ciscar va ser conseller de Cultura sota la presidència de Joan Lerma —entre els anys 1981 i 1989, període en què va implantar l'ensenyament del valencià—, i pensa que, en aquest tema, es fa un pas enrere. El diàleg entre ell i el secretari general del PSPV-PSOE, Joan Ignasi Pla, no seria gaire estret, encara que, evidentment, sense arribar als extrems de Zaplana i Camps. En tot cas, potser Ciscar té la clau que pot desllorigar aquest debat. Una altra haurà d'obrir la porta.

10. Quins terminis cal seguir, ara?

Una vegada presentades les esmenes a la comissió constitucional, una ponència d'aquesta ha de votar-les: de segur que s'acceptaran les 16 presentades per PSOE i PP; les que no, es debatran novament en un ple ponderat —cada 10 diputats a l'hemicicle, un vot—. Tot seguit, cal que el ple del Congrés discuteixca les esmenes que han estat denegades i que, a continuació, vote la reforma conjuntament. Com que és llei orgànica, cal que obtinga la majoria absoluta a la cambra alta; després, s'envia al Senat, que també pot esmenar i l'ha d'aprovar; més tard, novament ha de rebre la benedicció del Congrés, i, ara sí, per acabar, les Corts valencianes han d'acceptar el text que els tornen de Madrid. Abans de falles, Estatut indultat.

Víctor Maceda

“És impossible establir acords amb el PP si no canvia de manera de fer”

Xavier Trias (Barcelona, 1945) ha estat reelegit candidat de CiU a alcalde de Barcelona per a les properes eleccions municipals del 2007. La reducció de la diferència en la intenció de vot a la capital catalana entre PSC i CiU que algunes enquestes apunten ha esperonat la federació a iniciar la lluita per assolir aquesta alcaldia, en mans dels socialistes des de fa 28 anys.

Diu que el tripartit va començar a Barcelona i que acabarà a Barcelona.

—Hi ha una gran crisi de governabilitat. Passa una cosa molt greu. El Govern no actua de manera col·lectiva, amb una corresponsabilitat en l'acció de govern. Fa l'efecte, tant a l'Ajuntament de Barcelona, com a la Generalitat de Catalunya, que cada un ocupa una àrea i que va a la seva. Aquesta manca d'unitat i de lideratge fa que les coses no funcionin. I això el ciutadà ho acaba castigant electoralment.

I a sobre passa que els mateixos que governen intenten treure's l'espai polític que ocupen. És una cosa al·lucinant... Gent que va amb tu i que intenta, de totes totes, debilitar-te! I això també passa a la Generalitat. Allà encara és més gros, fins i tot, el partit mateix del president el debilita quan no li deixa fer una reforma de govern. Això fa que la idea del tripartit —ho crec sincerament— entri en crisi. La gent comença a dir que a l'Ajuntament de Barcelona li cal un canvi.

—Barcelona s'ha convertit en una mena de laboratori de la política catalana, en una mena de test?

—I “*se non è vero, è ben trovato*”... De tota manera, cal tenir en compte

que és molt diferent el govern d'un país del d'una ciutat.

—Aquesta visió política a la capital catalana, com la d'un banc de proves, pot perjudicar o beneficiar-lo?

—No ho sé. Però és que, de fet, avui ningú no sap quines eleccions seran pri-

